

זי:

עין משפט
נר מצוה

נה א מתי פירא מהלי
מטה קרנות ה' א
סג סג מתי פירא מהלי
ניסורים ה' א:
ס ג מתי פירא מהלי
מטה שני ה' א סג
ס ד מתי פירא מהלי
מטה שני ה' א:

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

מסורת הש"ס

א ונחמיה קח: ענין עונשין
מן הדין פי' עונש בנפשות
נדי יפיקן פי' א' ויכתיב מתי:
ב ונכתיב טמף: ושלמים
ד ויכתיב ג' א' ויכתיב ז'
וכתיב כ' ויכתיב ח'
רבי'א יתיב ה' א' חל טלה
ז' א' ויכתיב ט' א' ויכתיב
כ' א' ויכתיב ז' א' ויכתיב
ז' א' ויכתיב ז' א' ויכתיב
ז' א' ויכתיב ז' א' ויכתיב

לאלול עולה. אפי' לאחר זריקה ואפי' הן שהא לוקה ואחריה
עשה אשמתו כה בעלמא (ויקרא א) ועברו בני אהרן וגו' כלל היא
ולא לאחילה: דילידא אימיה כר' שמעון פיליג. כל שאמו יולדת
תקנס רחמיס יתי לון שיבה כר' שמעון: ואע"ג דאיס' ביה פירכא.
למילתיה כדמנחש פירכא כבוליה
אזיל: כצוריס ומתריס לאזין לר'
שמעון ביבמות כפרק הערל (דף עג:):
אזין. ויס מיתת מתו: טעון כסף
לורה. לפדיונו דכתיב (דברים יד) וזרת
הכסף צידך דבר שיש עליו לורה (ז):
כבור אינו טעון לא סמיכה ולא
נפכים כדמתן במנחות פ' שמי
מיות (דף צג:). אלא מאי היא
דילידא אימיה כו. הואיל ואימ' פירכא
למילתיה מהו שמתו: דלמאי דסבירא
ליה מסרס לקרא ודריש ליה. לפי
דעמו שהחומרים שהיא מוציא בלומה
שהיא מוציא חמוריס נרתיא לו חומר
סרס את המקרא לורשו כהפך
למלוא איסורין שמלך שאס דרשו
כשדרי לא היה יכול ללמוד ממנו
האיסורין הללו ככל אחד ואחד של
דבר חתלה ובכורות זה הכבור וזה
מה כל ללמדנו אס לאוכלו חון לחומה
ק"ו ממעשר אס לאוכל לפני זריקה
ק"ו מתודה ושלמים אין זה נכון שעדיין
לא מלאו בתודה ושלמים ועל כרחו
היה צריך לומר הא לא כהכבו
אלא לאוכל מן הכבור לפני זריקה
שהוא לוקה ומעמה אין לו אהרה
לאוכל ממנו לאחר זריקה והוא זר
וכן כבולן זה אחר זה: ובי מוסיבין
מן הדין. דקאמר אס לאוכלו חון
לחומה קל וחומר ממעשר כו' ותו
אס לפני זריקה קל וחומר מתודה

לדמא כולה לחון לחומה אמו ודקאמרת קל וחומר אין מוסיבין מן
הדין ואין כלין אס אינו ענין: ואפי' למאן דאמר כו'. דהא ר' יצחקי
דאיס' ביה נחמיה בת אביו ובה אמו עונשין מן הדין ובי אהרה איכא
קרא יתירא: איסורא בעלמא. האי דקא' איסורא בעלמא כדב' ק"ו
לאיסיורי בעלמא קאמר ולא למלקות: זה אשכל מן העולה כו'. דוקא
זר קאמר ואע"ג דכתיב לגבי עולה זו הכא זו דוקא קאמר דאי
ההו נזר ליה חד לאו דהא חמש דקאמר חד משום חון לחומה
דחמי בקל וחומר ממעשר וחד משום לפני זריקה דחמי בקל וחומר
מתודה ושלמים וחד משום זר גמור אפי' לאחר זריקה דחמי בקל
וחומר בכבור וי"ש לפני זריקה וחד משום אוכל חון לקלעים דחמי
בקל וחומר מחטאת ואשם וחד משום אוכל עולה ואפילו כהן ובתוך
הקלעים ובל שכן זו חון לקלעים וחון לחומה אלתא לוקה חמש:
משום חמשה איסורים. קאמר ולא ללקות עליהן: והאן טון
אלו הן הלוקין. וקמי בצורים ואוכל קדשי קדשים חון לקלעים:
קרא

אלא "לאוכל מן העולה לאחר זריקה אפילו
בפנים שהוא לוקה אמר רבא דילידא אימיה
כר"ש תיליד ואי לא לא תיליד ואע"ג דאית
להו פירכא מאי חומרא דכבורים ממעשר
שכן: אסורין לאזין ומאי חומרא דתודה
ושלמים ממעשר שכן טעונין מתן רמים
ואיסורין לגבי מובה אדרבה מעשר חמור
שכן "טעונין כסף צורה ומאי חומרא דכבור
מתודה ושלמים שכן קדושתו מרחם אדרבה
תודה ושלמים חמורים שכן טעונים סמיכה
ונסכים ותנופת חוה ושוק ומאי חומרא
דחטאת ואשם מכבור שכן קדשי קדשים
אדרבה כבור חמור שכן קדושתו מרחם ומאי
חומרא דעולה מחטאת ואשם שכן כליל
אדרבה חמור חמור ושלמים חמור
וכולו חמור מעולה דאית בהו שרי אכילות
אלא מאי דילידא אימיה חרבי שמעות
דלמאי דסבירא ליה לדידיה מסרס ליה
לקרא ודריש ליה ובי מוסיבין מן הדין הא
אפילו למאן דאמר עונשין מן הדין אין
מוסיבין מן הדין איסורא בעלמא והאמר
רבא זר שאכל מן העולה לפני זריקה חון
לחומה לרבי שמעון לוקה חמש חמשה
איסורין הוה והא אנן תנן אלו הן הלוקין
אלא

דלמאי דסבירא ליה לדידיה מסרס ליה לקרא ודריש ליה.
דאלו היה דורש המקרא כשדרי לא היה נפקא ליה
מקרא כדדריש השמא כדפ"ה ואס תאמר אכתי אמאי משנה לר'
שמעון כן אדרבה קשה מנגל למדרש
דשפיר קדשי דעל כרתך כבור לא
אחא לקודס זריקה אע"פ שנכתב
קודס לתודה (א) דמכל מקום אי להכי
אחא לישתיק מיניה וילפיין ליה שפיר
מתודה ונכתב בסוף קך נראה
למשי"ת וכדפירש בתוספות דעל
כרתך תודה אחיא לקודס זריקה
דאיסורא אחרינא ליכא לאוקמה כה
דליכא לאוקמי (ו) (וכה) אחר זריקה
דשרי לוריס והלך ליכא למימר
דמוקמיין כבור שנכתב קודס לפני
זריקה דחמי בקל וחומר מתודה
(ז) וכולה דמסתבר דהא מכל מקום
על כרתך צריך לאוקמי תודה לפני
זריקה קל וע"ג וחד זר חמור הוא
אל עולה מכל מקום לא אחא אלא
להכי כדפירש ואס כן סוף סוף משמע
(ז) כצבור: "איסורא כע"א.
אחא כבוליה (א) הא דמנחש אהרה
לכל חד וחד והו' נדבר חדש היינו
איסורא בעלמא אכל עיקרא דמלקות
דכל חד וחד אחא חון לחומה ואחי
ק"ו דר' שמעון ומגלה כבוליה איסור
בכל חד וחד נחמש בצבורים עד
שלא קורין ובתודה עד שלא זרק
ואס תאמר ומנגל לר' שמעון לפרושי
איסור חדש כהו הוא כריכא למלקות
חון לחומה ומאי קאמר בצבורים
חון לחומה קל וחומר ממעשר אלא
לא כה הכבול אלא לאוכל עד שלא
קרא עליהן הא שפיר איצטרך למלקות

הגהות הב"ח

(א) הוב' ד"ה דלמאי ובי
קודס לתודה דאי להכי
מיל' ויכתב דמכל מקום
ממתן: (ב) בא"ד לביכא
לאיקומיה לאחר זריקה
דחמי שרי לוריס מיל'
ומיתת כה מממתן:
(ג) בא"ד בקל וחומר
מתודה והבו מסבבר
דכ"ה: (ד) בא"ד סוף סוף
משמע דבכבור אחא
לאחר זריקה ה"ל:
(ה) ד"ה איסורא כ"י
כבוליה פ"י הא דמנחש
וכי כל חד וחד בדבר
חדש כצבורים עד שלא
קרא ובתודה: (ו) בא"ד
דכ"ה הקונטרס כמתוך
ומקדשים קלים כמי לא
פריך ג' י' ויתב' אכל
ממתן: (ז) בא"ד חון
לחומה לא יצריך קרא שרי
טעון מיל' ומיתת לק
ממתן: (ח) בא"ד אין הכ
נמ דהא דדרשינן לביכא
איצטרך לאוכל לפני ובי
והשאת ואשם דקמי חון
לקלעים: (ט) בא"ד
דמנחש דקרא אחא
דחמי: (י) בא"ד ועד
קמי דנין דהא דמריבין
איצטרך דבעלמא הוא
דקאמר כדפי' הקונטרס
להו י' חפסיה ליה דבכל
חד וחד ככבור קרא
לאיסור כדפי' הקונטרס
לעיל מיל' וי"ש פ"י דאיכא
בכל חד משא מתודה
שמעון תקרא דם ואחון
שיק והכר משא ככבור
ככר כל כבור שרי ובי
ושמס יהי ק' ובי וכן
במטא ואשם ועולה
כדפירש' בעמיה ז:

מוסף רש"י

ובי מוסיבין מן הדין.
מין קל וחומר לאוקמה
כללי מתוך ובמות סח.

דמא כולה לחון לחומה אמו ודקאמרת קל וחומר אין מוסיבין מן
הדין ואין כלין אס אינו ענין: ואפי' למאן דאמר כו'. דהא ר' יצחקי
דאיס' ביה נחמיה בת אביו ובה אמו עונשין מן הדין ובי אהרה איכא
קרא יתירא: איסורא בעלמא. האי דקא' איסורא בעלמא כדב' ק"ו
לאיסיורי בעלמא קאמר ולא למלקות: זה אשכל מן העולה כו'. דוקא
זר קאמר ואע"ג דכתיב לגבי עולה זו הכא זו דוקא קאמר דאי
ההו נזר ליה חד לאו דהא חמש דקאמר חד משום חון לחומה
דחמי בקל וחומר ממעשר וחד משום לפני זריקה דחמי בקל וחומר
מתודה ושלמים וחד משום זר גמור אפי' לאחר זריקה דחמי בקל
וחומר בכבור וי"ש לפני זריקה וחד משום אוכל חון לקלעים דחמי
בקל וחומר מחטאת ואשם וחד משום אוכל עולה ואפילו כהן ובתוך
הקלעים ובל שכן זו חון לקלעים וחון לחומה אלתא לוקה חמש:
משום חמשה איסורים. קאמר ולא ללקות עליהן: והאן טון
אלו הן הלוקין. וקמי בצורים ואוכל קדשי קדשים חון לקלעים:
קרא

לדמא כולה לחון לחומה אמו ודקאמרת קל וחומר אין מוסיבין מן
הדין ואין כלין אס אינו ענין: ואפי' למאן דאמר כו'. דהא ר' יצחקי
דאיס' ביה נחמיה בת אביו ובה אמו עונשין מן הדין ובי אהרה איכא
קרא יתירא: איסורא בעלמא. האי דקא' איסורא בעלמא כדב' ק"ו
לאיסיורי בעלמא קאמר ולא למלקות: זה אשכל מן העולה כו'. דוקא
זר קאמר ואע"ג דכתיב לגבי עולה זו הכא זו דוקא קאמר דאי
ההו נזר ליה חד לאו דהא חמש דקאמר חד משום חון לחומה
דחמי בקל וחומר ממעשר וחד משום לפני זריקה דחמי בקל וחומר
מתודה ושלמים וחד משום זר גמור אפי' לאחר זריקה דחמי בקל
וחומר בכבור וי"ש לפני זריקה וחד משום אוכל חון לקלעים דחמי
בקל וחומר מחטאת ואשם וחד משום אוכל עולה ואפילו כהן ובתוך
הקלעים ובל שכן זו חון לקלעים וחון לחומה אלתא לוקה חמש:
משום חמשה איסורים. קאמר ולא ללקות עליהן: והאן טון
אלו הן הלוקין. וקמי בצורים ואוכל קדשי קדשים חון לקלעים:
קרא

דמא כולה לחון לחומה אמו ודקאמרת קל וחומר אין מוסיבין מן
הדין ואין כלין אס אינו ענין: ואפי' למאן דאמר כו'. דהא ר' יצחקי
דאיס' ביה נחמיה בת אביו ובה אמו עונשין מן הדין ובי אהרה איכא
קרא יתירא: איסורא בעלמא. האי דקא' איסורא בעלמא כדב' ק"ו
לאיסיורי בעלמא קאמר ולא למלקות: זה אשכל מן העולה כו'. דוקא
זר קאמר ואע"ג דכתיב לגבי עולה זו הכא זו דוקא קאמר דאי
ההו נזר ליה חד לאו דהא חמש דקאמר חד משום חון לחומה
דחמי בקל וחומר ממעשר וחד משום לפני זריקה דחמי בקל וחומר
מתודה ושלמים וחד משום זר גמור אפי' לאחר זריקה דחמי בקל
וחומר בכבור וי"ש לפני זריקה וחד משום אוכל חון לקלעים דחמי
בקל וחומר מחטאת ואשם וחד משום אוכל עולה ואפילו כהן ובתוך
הקלעים ובל שכן זו חון לקלעים וחון לחומה אלתא לוקה חמש:
משום חמשה איסורים. קאמר ולא ללקות עליהן: והאן טון
אלו הן הלוקין. וקמי בצורים ואוכל קדשי קדשים חון לקלעים:
קרא

דמא כולה לחון לחומה אמו ודקאמרת קל וחומר אין מוסיבין מן
הדין ואין כלין אס אינו ענין: ואפי' למאן דאמר כו'. דהא ר' יצחקי
דאיס' ביה נחמיה בת אביו ובה אמו עונשין מן הדין ובי אהרה איכא
קרא יתירא: איסורא בעלמא. האי דקא' איסורא בעלמא כדב' ק"ו
לאיסיורי בעלמא קאמר ולא למלקות: זה אשכל מן העולה כו'. דוקא
זר קאמר ואע"ג דכתיב לגבי עולה זו הכא זו דוקא קאמר דאי
ההו נזר ליה חד לאו דהא חמש דקאמר חד משום חון לחומה
דחמי בקל וחומר ממעשר וחד משום לפני זריקה דחמי בקל וחומר
מתודה ושלמים וחד משום זר גמור אפי' לאחר זריקה דחמי בקל
וחומר בכבור וי"ש לפני זריקה וחד משום אוכל חון לקלעים דחמי
בקל וחומר מחטאת ואשם וחד משום אוכל עולה ואפילו כהן ובתוך
הקלעים ובל שכן זו חון לקלעים וחון לחומה אלתא לוקה חמש:
משום חמשה איסורים. קאמר ולא ללקות עליהן: והאן טון
אלו הן הלוקין. וקמי בצורים ואוכל קדשי קדשים חון לקלעים:
קרא

דמא כולה לחון לחומה אמו ודקאמרת קל וחומר אין מוסיבין מן
הדין ואין כלין אס אינו ענין: ואפי' למאן דאמר כו'. דהא ר' יצחקי
דאיס' ביה נחמיה בת אביו ובה אמו עונשין מן הדין ובי אהרה איכא
קרא יתירא: איסורא בעלמא. האי דקא' איסורא בעלמא כדב' ק"ו
לאיסיורי בעלמא קאמר ולא למלקות: זה אשכל מן העולה כו'. דוקא
זר קאמר ואע"ג דכתיב לגבי עולה זו הכא זו דוקא קאמר דאי
ההו נזר ליה חד לאו דהא חמש דקאמר חד משום חון לחומה
דחמי בקל וחומר ממעשר וחד משום לפני זריקה דחמי בקל וחומר
מתודה ושלמים וחד משום זר גמור אפי' לאחר זריקה דחמי בקל
וחומר בכבור וי"ש לפני זריקה וחד משום אוכל חון לקלעים דחמי
בקל וחומר מחטאת ואשם וחד משום אוכל עולה ואפילו כהן ובתוך
הקלעים ובל שכן זו חון לקלעים וחון לחומה אלתא לוקה חמש:
משום חמשה איסורים. קאמר ולא ללקות עליהן: והאן טון
אלו הן הלוקין. וקמי בצורים ואוכל קדשי קדשים חון לקלעים:
קרא

